

Onderzoek vleermuizen

Hosterdstraat 4 Beuningen

Titel: **Onderzoek Vleermuizen. Hosterdstraat 4 Beuningen**

Opdrachtgever: familie Hendriks

Auteur: Eric Verkaik

Controle: Elmar Prins

Veldwerk: Eric Verkaik, Maurits de Groot

Datum: september 2014

Onderzoek vleermuizen

Hosterdstraat 4 Beuningen

Buiting Advies
Wilhelminaweg 64
6951 BP Dieren
0313 - 619042
www.buiting.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	5
2	Achtergrondinformatie	6
2.1	Over vleermuizen	6
2.1	Wettelijke bescherming	6
3	Werkwijze onderzoek.....	7
4	Resultaten	8
4.1	Nadere omschrijving object	8
4.2	Resultaten inspectie.....	9
4.3	Waarnemingen tijdens het posten	10
5	Discussie en conclusie	12
	Gebruikte bronnen.....	13

1 Inleiding

In de zomer van 2014 heeft Buiting Advies onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen bij de Hosterdstraat 4 te Beuningen. Op de betreffende locatie staan twee schuren die in de toekomst zullen worden gesloopt. Uit een eerder uitgevoerde Quickscan flora en fauna bleek dat de aanwezige schuren geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats (Aarts 2014). Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd via de Flora- en faunawet. Het is daarmee verboden om zonder ontheffing verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren of te vernietigen. Om vast te stellen of de te slopen gebouwen door vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats voerden wij dit onderzoek uit.

Indeling van het rapport

In hoofdstuk 2 geven we meer informatie over vleermuizen en hun wettelijke bescherming. In hoofdstuk 3 beschrijven we de onderzoeksmethode en in hoofdstuk 4 volgen de resultaten. Het rapport sluit af met de discussie, conclusies en aanbevelingen.

2 Achtergrondinformatie

2.1 Over vleermuizen

In Nederland leven zo'n 19 verschillende soorten vleermuizen. Al deze vleermuizen zijn nachttactieve insecteneters, die overdag te vinden zijn (afhankelijk van de periode in het jaar) in zomer-, kraam-, of winterverblijven. Deze verblijven bevinden zich in gebouwen en boomholtes. Doordat vleermuizen zelf geen nesten maken zijn zij voor verblijfplaatsen afhankelijk van natuurlijke of kunstmatige holtes. Vleermuizen stellen hoge eisen aan hun onderkomen en krijgen jaarlijks maar één of hooguit twee jongen, wat ze tot een kwetsbare diergroep maakt.

Vleermuizen jagen en oriënteren zich met behulp van echolocatie. Bij echolocatie zendt de vleermuis een ultrasoon geluid uit. Wanneer dit geluid tegen een object weerkaatst en via een echo terugkomt, kan de vleermuis, op basis van de echo, de vorm van en afstand tot een object vaststellen. De geluiden die vleermuizen bij het oriënteren uitzenden zijn zo hoog (15-120 kHz) dat zij voor het menselijk oor niet waarneembaar (ultrasoon) zijn. Met behulp van een ultrasoon ontvanger (ook wel batdetector genoemd) kunnen deze ultrasone geluiden worden omgezet naar een geluid dat voor mensen wel hoorbaar is. Doordat sommige vleermuizen de ultrasoon geluiden via hun neus en andere weer via hun mond uitzenden zijn de echolocatie geluiden per soort verschillend. Bijna iedere vleermuis klinkt dus weer anders op een ultrasoon ontvanger.

2.1 Wettelijke bescherming

De in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in de Europese Habitatrichtlijn, bijlage IV. Voor deze soorten en hun vaste rust- en voortplantingsplaatsen moet ons land beschermingsmaatregelen nemen. De soorten zijn hiertoe opgenomen in de Flora- en faunawet, beschermingscategorie tabel 3. De onderstaande artikelen uit de Flora- en faunawet zijn in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling relevant:

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Overtreding van artikel 9 kan optreden wanneer er bij werkzaamheden aan gebouwen geen maatregelen worden om het doden of verwonden van dieren te voorkomen. Overtreding van artikel 10 zal niet snel plaatsvinden, doordat van opzettelijke verontrusting veelal geen sprake is. Overtreding van artikel 11 kan plaatsvinden bij werkzaamheden aan gebouwen, wanneer verblijfplaatsen worden verstoord of vernietigd.

3 Werkwijze onderzoek

Zoals beschreven in de inleiding is op de locatie een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Daaruit bleek dat de twee schuren geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van openingen die toegang verlenen tot spouwmuren en vanwege ruimten onder dakplaten. Soorten die mogelijk van deze verblijfplaatsen gebruik zouden kunnen maken waren gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis (Aarts 2014).

Naar aanleiding van de conclusies uit de Quickscan flora en fauna heeft ons zich dan ook vooral gericht op het vaststellen van de aanwezigheid van deze drie soorten. Het onderzoek werd opgezet en uitgevoerd conform de aanwijzingen in het protocol voor vleermuisonderzoek 2013 (GAN). Daarbij werden 4 bezoeken aan de locatie gebracht (tabel 1). Twee in de voorzomer, gericht op het vaststellen van kraam- en zomerverblijfplaatsen, en twee in de nazomer, voor het vaststellen van zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaats en massawinterverblijven van gewone dwergvleermuis.

Bij de eerste bezoeken werden, net voor zonsondergang, de buitenzijden van de gebouwen gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen, op sporen van vleermuizen en op geschikte verblijfplaatsen en invliegopeningen. Vervolgens werd tijdens de vier bezoeken bij de gebouwen gepost, met name bij de objecten waar mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Deze inventarisaties vonden alleen plaats bij geschikt weer, bij geschikte temperaturen en met behulp van batdetectors met time-expansion (Pettersson D240x, Elekon Batlogger M).

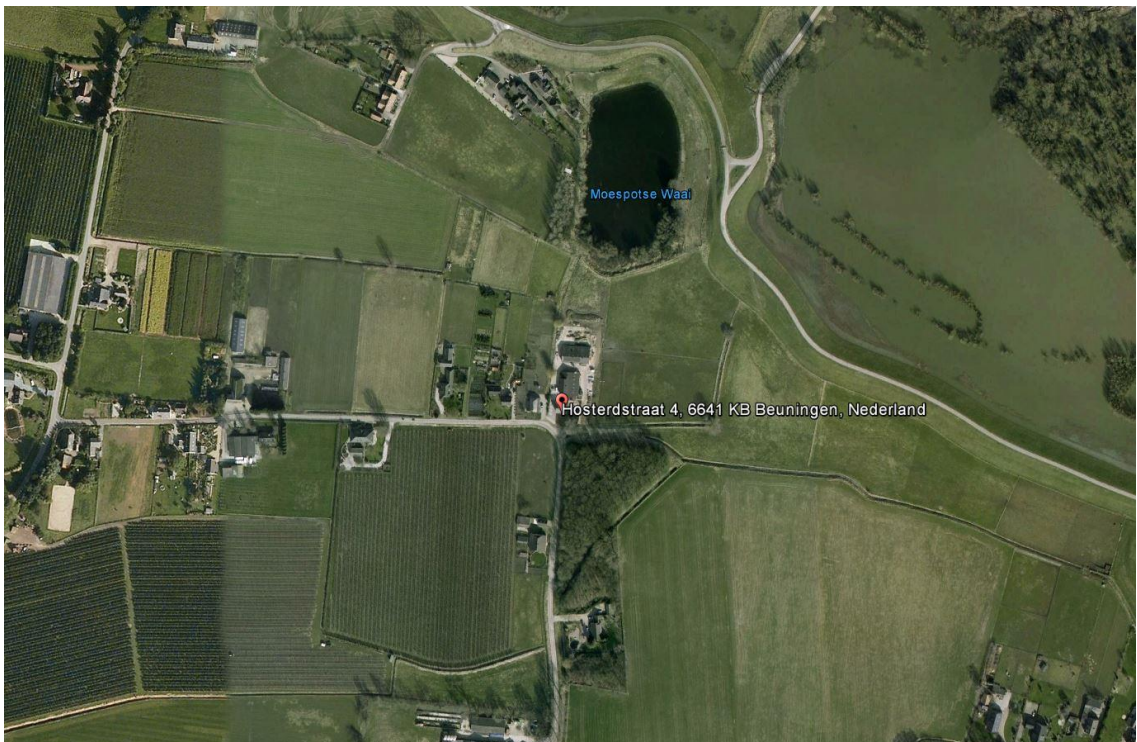
Tabel 1. Nadere informatie over de bezoeken

datum	tijdstip	weersomstandigheden	aantal waarnemers
21-5-2014	21:00-00:00	Warm (20 graden), met aan begin van de avond soms enige miezerige regen. Tweede helft droog en windstil.	1
26-6-2014	21:24-00:00	Licht bewolkt windstil weer met temperatuur dalend van 19 tot zo'n 15 graden	1
25-8-2014	00:45-3:15	Windstil en temperatuur rond 10 graden.	1
18-9-2014	4:00-6:00	Enige wind, onbewolkt, 15 graden	1

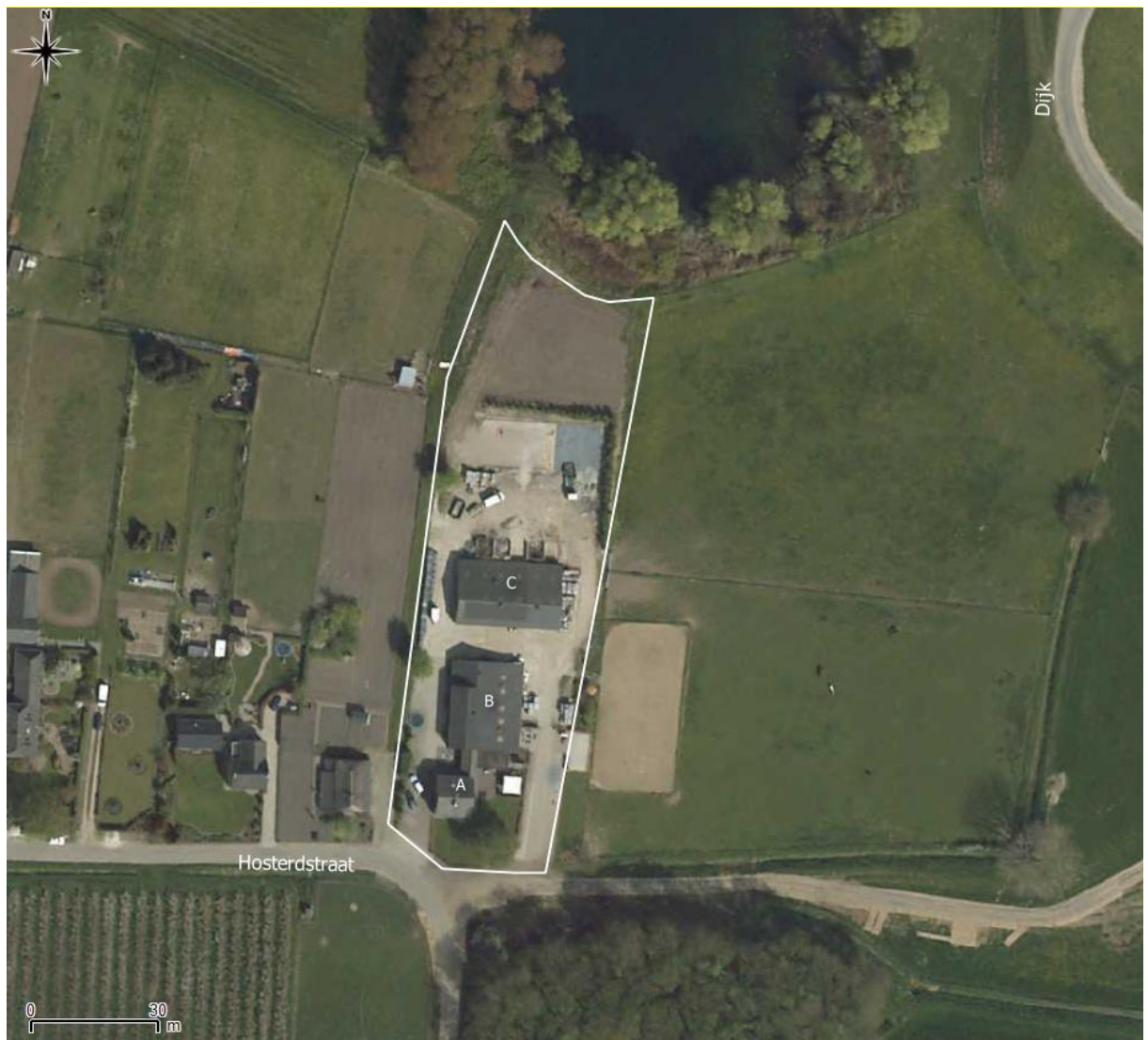
4 Resultaten

4.1 Nadere omschrijving object

De onderzoekslocatie ligt in Beuningen, aan de Hosterdstraat 4, net ten zuiden van de Waal (figuur 1). De omgeving bestaat uit een half-open agrarisch landschap, met bosjes, grasland en boomgaarden. Op de locatie zijn enkele schuren en een woonhuis aanwezig (zie figuur 2).

Figuur 1. Ligging van het object. Bron achtergrond: Google Earth.

Figuur 2. Aanwezige bebouwing. Overgenomen uit Aarts 2014. A woonhuis dat aanwezig blijft, B en C de te slopen schuren

4.2 Resultaten inspectie

Hieronder per gebouw (zie figuur 2) de resultaten van de inspectie bij daglicht:

Schuur B. Een schuur met een spouwmuur en golfplaten dak. Stootvoegen zijn niet aanwezig in de buitenmuur. Wel zijn er hier en daar kleine scheuren in de buitenmuur die mogelijk toegang bieden tot de spouw. Deze scheuren zitten echter wel laag bij de grond (tot 2 m hoog). Wellicht dat de spouw op enkele plekken (nok dak) via het dak ook is te bereiken voor vleermuizen. Uitwerpselen werden nergens gezien op de buitenmuur.

Op dit moment zijn paarden aanwezig in de schuur. Aan de zuidkant van het woonhuis hangt een sterke lamp waardoor de zuid- en westkant van de schuur 's avonds deels sterk zijn belicht (figuur 3)

Schuur C. Een schuur met spouwmuur en golfplaten dak. De westelijke muur van de schuur bestaat deels uit een enkele laag golfplaat. In de muren zijn geen stootvoegen aanwezig. Wellicht dat de spouw van de oostelijke muur via het dak is te bereiken. Bij deze muur werden op de grond, onder de plek waar de aftimmering bij de nok iets kiert (zie figuur 4), bij het eerste bezoek enkele uitwerpselen (zo'n 5) gevonden, mogelijk van vleermuizen. Bij het

tweede bezoek waren uitwerpselen daar niet zichtbaar. Op andere locaties bij deze schuur werden geen uitwerpselen gezien.

Deze schuur wordt gebruikt voor de opslag van materiaal.

Figuur 3. West en noordkant van schuur B. Net zichtbaar bij het woonhuis is de buitenlamp die 's avonds een deel van de schuur verlicht.

Figuur 4. Oostkant van schuur C, waar lood langs dakrand een klein beetje kiert.

4.3 Waarnemingen tijdens het posten

Bezoek 21 mei 2014

Uitvliegende vleermuizen worden niet waargenomen bij het posten. Pas relatief laat is er de eerste vleermuisactiviteit, van overvliegende rosse vleermuizen (zuid –noord) en een langs vliegende ruige dwergvleermuis. Vervolgens wordt er door een ruige dwergvleermuis enige

tijd gefoerageerd, met name rond en ten noorden van schuur C. Af en toe vliegt een gewone dwergvleermuis langs, maar deze soort blijft niet op de locatie hangen. De tweede helft van de avond is het erg stil, zonder jachtactiviteit van vleermuizen. Aan de straatzijde bij de woning jaagt wel enige tijd een gewone dwergvleermuis. Eenmaal wordt een langs vliegende laatvlieger gehoord.

Bezoek 26 juni 2014

Uitvliegende vleermuizen niet waargenomen. Om half elf eerste vleermuiswaarneming. Een jagende rosse vleermuis, aan zuidzijde perceel, nabij de Moespotse Waai. Vervolgens passeren enkele gewone dwergvleermuizen en een laatvlieger. Een gewone dwergvleermuis jaagt even kort bij de schuren. Van elf uur tot twaalf uur is er zeer weinig activiteit van vleermuizen. Af en toe passeert een dier waarbij ook eenmaal een passerende ruige dwergvleermuis wordt gehoord.

Bezoek 25 augustus 2014

Gedurende de nacht-ochtend werd slechts zeven maal een vleermuis waargenomen. De eerste waarneming vond plaats om 00:55 en betrof een gewone dwergvleermuis. De laatste waarneming betrof een ruige dwergvleermuis die om 2:56 werd gehoord. In de tussenliggende perioden werden enkele malen passerende dwergvleermuizen kort gehoord.

Bezoek 18 september 2014

Deze ochtend is er weinig activiteit van vleermuizen bij de gebouwen. Enkele malen werd kort een passerende ruige of gewone dwergvleermuis gehoord. In het bosje ten zuiden van de woning, aan de overzijde van de weg, zit enige tijd een paarroepende ruige dwergvleermuis. Ook nabij de woning op nummer 8 wordt enige tijd een paarroepende ruige dwergvleermuis gehoord.

5 Discussie en conclusie

Bij Hosterdstraat 4 in Beuningen voerden wij in de zomer en de nazomer van 2014 vleermuisonderzoek uit om vast te stellen of de te slopen schuren door vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats. Het onderzoek werd opgezet volgens de richtlijnen in het vleermuisprotocol, waarbij op 4 momenten bij de gebouwen werd gepost om de vleermuisactiviteit vast te leggen. Steeds was er sprake van erg weinig vleermuisactiviteit bij de gebouwen en in- of uitvliegende dieren werden niet gezien. Ook de inspectie aan de buitenzijde van de gebouwen leverde geen aanwijzingen op voor het gebruik van de gebouwen als verblijfplaats. Onze conclusie is dan ook dat niets er op wijst dat deze gebouwen op dit moment in gebruik zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan ook niet te verwachten dat de sloop van de gebouwen een verblijfplaats van vleermuizen zal verstoren.

Gebruikte bronnen

Aarts, B. G. W. 2014. Quicksan flora en fauna. Hosterdstraat 4 te Beuningen gemeente Beuningen. Econsultancy. 25pp.

Gegevens Autoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013. 27 maart 2013.

